

"Pentru vremurile din urmă, Sfinții Părinți propun să avem călăuză mai mult Sfânta Scriptură și scările patristice, fără să respingem, însă, sfătuirea prudentă cu părintii și frații contemporani, având în același timp în gânduri și în simțuri duhul smereniei și al pocăinței.

Aceasta este lucrarea dăruită de Dumnezeu vremurilor noastre și noi suntem datori să ne folosim cu evlavie de darul Iuii Dumnezeu, dat nouă spre mântuire.”

Sf. Ignatie Briancianinov

CUGETĀRI

DUHOVNICEŠTI

DIN ÎNTELEPCIUNEA SFINTILOR

Vol. 1

Chișinău • Editura Epigraf • 2009

54. Sfântul Nectarie Taumaturgul, Editura Bunavestire, Bacău, 2000.
55. Sfântul Nicodim Aghioritul, *Carte foarte folositoare de suflet*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1997.
56. Sfântul Nicodim Aghioritul, *Hristoitia (bunul moral al creștinilor)*, Editura Bunavestire, Bacău, 2001.
57. Sfântul Nicolae Velimirovici, *Predici*, Editura Ileana, București, 2006.
58. Sfântul Nicolae Velimirovici, *Rugăciuni pe malul lacului*, Editura Anestis, București, 2006.
59. Sfântul Nil Sorski, *Cuvinte Duhovnicești*, Oradea, 1992.
60. Sfântul Paisie de la Neamț, *Cuvinte și scrisori duhovnicești*, vol. I-II, Tipografia Centrală, Chișinău, 1998.
61. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Calea spre mântuire*, Editura Cartea Ortodoxă, Editura Egumenița, București, 2008.
62. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Călăuzire către viața duhovnicească*, Editura Egumenița, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2004.
63. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Învățături și scrisori despre viața creștină*, Editura Sophia, București, 2005.
64. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Sfaturi înțelepte*, Editura Cartea Ortodoxă, Editura Egumenița, Galați, (f.a.).
65. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Știința rugăciunii*, Editura Sophia, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2008.
66. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Viața duhovnicească și cum o putem dobândi*, Editura Egumenița, Editura Cartea Ortodoxă, Galați, 2007.
67. Sfântul Teofan Zăvorâțul, *Viața lăuntrică*, Editura Sophia, București, 2001.
68. Sfântul Tihon de Zadonsk, *Despre îndatoririle creștinului față de sine însuși. Despre adeveratul creștinism*, vol. IV, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2006.
69. Simeon Noul Teolog, *Discursuri teologice și etice*, Scrisori, I, Editura Deisis, Sibiu, 2001.
70. Stelianos Papadopoulos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*, Editura Bizantină, București, 2003.
71. Stelianos Papadopoulos, *Vulturul rănit. Viața Sfântului Grigorie Teologul*, Editura Bizantină, București, 2002.
72. Tebaida Nordului. *Sfinții călugări din Nordul Rusiei*, Editura Bunavestire, Galați, 2002.
73. Un serafim printre oameni. *Sfântul Serafim de Sarov*, Editura Cartea Ortodoxă, Editura Egumenița, Galați, 2005.
74. Архиепископ Лука (Войно-Ясенецкий), *Духовные беседы* (f.a. f.e.).
75. О смирении, самоукорении и терпении скорбей. Письма про подобного Макария Оптинского, Минск, 2002.

CUPRINS

Cuvânt-înainte.....	5
Despre Dumnezeu.....	7
Raporturile omului cu Dumnezeu.....	15
Iubirea de aproapele	26
Sfânta Spovedanie și Sfânta Împărtășanie	35
Iertarea ofenselor	41
Milostenia.....	45
Credința. Evlavia	50
Pocăința	53
Sfânta Scriptură sau Biblia.....	58
Smerenia	63
Relațiile dintre oameni	70
Relațiile în familie.....	75
Lumea și viața în lume	79
Bogăția, iubirea de arginți	89
Rugăciunea	96
Gândurile.....	108
Cuvântul	113
Postul.....	116
Mânia, răutatea, indignarea	121
Necazurile	127
Deznădejdea, disperarea, întristarea.....	135
Judecarea aproapelui	140
Boala.....	146
Păcatul	148
Patimile	156
Ispitele	161
Diavolul.....	164
Mântuirea sufletului	167
Virtuțile.....	170
Monahismul	181
Moartea și viața de apoi	185
Indice biografic al autorilor	195
Sfântul Ambrozie al Mediolanului	195
Sfântul Antonie cel Mare	196
Sfântul Atanasie cel Mare	197
Fericitul Augustin	198
Sfântul Chiril al Alexandriei	199
Sfântul Clement Alexandrinul	201
Sfântul Diadoh al Foticeii	202
Sfântul Dimitrie de Rostov.....	202

Sfântul Efrem Sirul	203
Sfântul Grigorie de Nyssa	205
Sfântul Grigorie Teologul	206
Fericitul Ieronim	207
Sfântul Ignatie Briancianinov	208
Sfântul Ignatie Teoforul	210
Sfântul Inokentie de Kamceatka	211
Sfântul Ioan Casian	212
Sfântul Ioan Damaschin	213
Sfântul Ioan de Kronstadt	214
Sfântul Ioan Gură de Aur	216
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul	218
Sfântul Ioan de San Francisco (Maximovici)	220
Sfântul Ioan Scăraru	222
Sfântul Irineu de Lyon	224
Sfântul Isaac Sirul	225
Sfântul Iosif de la Optina	226
Sfântul Iustin Popovici	227
Sfântul Luca al Crimeii	228
Sfântul Macarie de la Optina	230
Sfântul Macarie Egipteanul	231
Sfântul Marcu Ascetul	233
Sfântul Maxim Mărturisitorul	234
Sfântul Nectarie Taumaturgul (de Eghina)	235
Sfântul Nicodim Aghioritul	238
Sfântul Nicolae Velimirovici	240
Sfântul Nil Sinaițul	242
Sfântul Nil Sorski	243
Sfântul Paisie de la Neamț	244
Sfântul Petru Movilă	246
Sfântul Serafim de Sarov	248
Sfântul Serghei de Radonej	250
Sfântul Siluan Athonitul	252
Sfântul Simeon Nou Teolog	254
Sfântul Sisoe cel Mare	256
Sfântul Teodor Studitul	257
Sfântul Teofan Zăvorâtul (Zatvornik)	258
Sfântul Tihon de Zadonsk	260
Sfântul Varsanufie cel Mare și Sfântul Ioan Profetul	261
Sfântul Vasile cel Mare	262
<i>Mic glosar</i>	264
<i>Abrevieri</i>	267
<i>Bibliografie</i>	267

Sfântul Efrem Sirul	203
Sfântul Grigorie de Nyssa	205
Sfântul Grigorie Teologul	206
Fericitul Ieronim	207
Sfântul Ignatie Briancianinov	208
Sfântul Ignatie Teoforul	210
Sfântul Inokentie de Kamceatka	211
Sfântul Ioan Casian	212
Sfântul Ioan Damaschin	213
Sfântul Ioan de Kronstadt	214
Sfântul Ioan Gură de Aur	216
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul	218
Sfântul Ioan de San Francisco (Maximovici)	220
Sfântul Ioan Scăraru	222
Sfântul Irineu de Lyon	224
Sfântul Isaac Sirul	225
Sfântul Iosif de la Optina	226
Sfântul Iustin Popovici	227
Sfântul Luca al Crimeii	228
Sfântul Macarie de la Optina	230
Sfântul Macarie Egipteanul	231
Sfântul Marcu Ascetul	233
Sfântul Maxim Mărturisitorul	234
Sfântul Nectarie Taumaturgul (de Eghina)	235
Sfântul Nicodim Aghioritul	238
Sfântul Nicolae Velimirovici	240
Sfântul Nil Sinaitul	242
Sfântul Nil Sorski	243
Sfântul Paisie de la Neamț	244
Sfântul Petru Movilă	246
Sfântul Serafim de Sarov	248
Sfântul Serghie de Radonej	250
Sfântul Siluan Athonitul	252
Sfântul Simeon Noul Teolog	254
Sfântul Sisoe cel Mare	256
Sfântul Teodor Studitul	257
Sfântul Teofan Zăvorâtul (Zatvornik)	258
Sfântul Tihon de Zadonsk	260
Sfântul Varsanufie cel Mare și Sfântul Ioan Profetul	261
Sfântul Vasile cel Mare	262
<i>Mic glosar</i>	264
<i>Abrevieri</i>	267
<i>Bibliografie</i>	267

pleteite cu munca. Cei mai mulți dintre ei s-au retras din lume nu pentru că nu au iubit-o, ci pentru că au iubit pe toată lumea. Părinții Pustiei nu au fost scriitori. Tainele lor ei le descopereau prin viu grai, de la un ucenic la altul. Ei aveau o măiestrie fără seamă de a călăuzi inima omului spre Dumnezeu. *Patericul Egiptean* s-a născut mai târziu, din consemnări ale memoriei, din epistole ale duhovnicilor ce-și îndrumau ucenicii.

Antologia conține cugetări ale sfinților care au trăit în epoci și în țări diferite, care au fost simpli monahi, ierarhi ai Bisericii, scriitori bisericești sau preoți de mir, dar care cu toții au strălucit în „*dragostea care nu cade niciodată*” (Sf. Apostol Pavel), pentru că întreaga lor viață s-au supus Voii Sfinte a lui Dumnezeu.

Cunoașterea mai aprofundată a vieții și a scrierilor sfinților a constituit încă de la începuturile veacului creștin un izvor de inspirație, un imbold spre sfințenie și desăvârșire și o încurajare la vreme de încercare.

Cugetările Sfinților Părinți sunt ca un far situat pe piscul credinței, care luminează marea învolburată a acestei lumi aflate în căutarea bucuriei în afara eu-lui propriu. Sfinții Părinți învață că omul este fericit cu adevărat dacă are bucuria lui Hristos, că omul reușește în viață dacă are o comuniune cu Dumnezeu și dacă își iubește aproapele.

Sperăm ca prezenta culegere să măngâie sufletele tuturor celor ce se vor pleca asupra ei și să contribuie la o mai bună cunoaștere a sfinților noștri, spre folos duhovnicesc și spre întărire în călătoria vieții acesteia spre zările veșniciei.

Alcătuititorul

Despre Dumnezeu

- Dumnezeu e singur perfect și atotperfect. (Sf. Irineu de Lyon)
- Dumnezeu este iubirea pe care Cerul o coboară pe pământ; iar omul este iubirea care înalță pământul la Cer. (Sf. Isaac Sirul)
- Nu există nume care să poată exprima cu toată plinătatea pe Dumnezeu; aşadar, e cu neputință să-L pătrundem în întregime. (Sf. Ioan Gură de Aur)
- Cea mai puternică dovdă de existență a lui Dumnezeu este năzuința tuturor inimilor bune către Dumnezeu. (Fericitul Augustin)
- După cum nimeni n-a inspirat niciodată întreg aerul, tot aşa nici mintea n-a încăput cu desăvârșire, nici glasul nu a cuprins ființa lui Dumnezeu vreodată. (Sf. Grigorie Teologul)
- Închipui-ți o scânteie căzută în mare; poate ea oare să rămână întreagă sau să se ivească din nou acolo? Ceea ce este scânteia în raport cu marea e viciul în raport cu iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Marea, deși e mare, dar are margini, dar iubirea de oameni a lui Dumnezeu e nemărginită. (Sf. Ioan Gură de Aur)
- Începutul oricărei virtuți este Dumnezeu, tot aşa cum începutul zilei este soarele. (Sf. Marcu Ascetul)
- Un tată bogat și care n-a ajuns la o bătrânețe adâncă nu are nevoie ca fiii lui, care au ajuns la maturitate, să-i aducă câte ceva din averile lor, dar dacă ei fac acest lucru, tatăl se bucură, pentru că în aceste lucruri el vede semnele osârdiei și dragostei față de el. Tot astfel și Tatăl Cereșc nu are nevoie de jertfele noastre (unul din semnele cinstirii exterioare), dar privește cu bunăvoie la ele, dacă ele sunt expresia osârdiei, mulțumirii și iubirii noastre față de El. (Fericitul Augustin)
- Nu este nimic mai sărac decât un cap care face filozofie despre Dumnezeu fără Dumnezeu. (Sf. Ioan Scărarul)
- Caută-L pe Dumnezeu, dar nu căuta locul unde sălăsluiește. (Avva Sisoie)

- În orice lucru pe care îl faci ține minte că Dumnezeu vede orice gând al tău și nu vei greși. (Avva Isaia)

- Cel care iubește pe Domnul a iubit mai înainte pe fratele său. (Sf. Ioan Scăraru)

- Ce ți se pare a fi mai frumos decât soarele? Și totuși acest astru strălucitor și dulce vatămă ochii bolnavi și, aruncându-și razele mai fierbinți, arde pământul, naște incendii, usucă de multe ori recolta, face pomii să fie lipsiți de rod. Vom defăima oare pentru aceasta soarele? Lăsând gândurile și tulburarea lor să se liniștească, să ne lipim de piatra aceea care e cuvântul ce spune: „*Și a văzut Dumnezeu toate câte a făcut, și iată erau bune foarte*” (Fc. 1, 31), fiindcă și cele pe care le-am enumerat sunt bune și folositoare, dar trebuie să revenim mereu la acest cuvânt și să spunem: „*Iată toate câte a făcut Dumnezeu sunt bune foarte*”. (Sf. Ioan Gură de Aur)

- Când începe cineva să simtă cu îmbelșugare dragostea lui Dumnezeu, începe să iubească și pe aproapele întru simțirea Duhului. Și aceasta este dragostea despre care grăiesc toate Sfintele Scripturi. Căci prietenia după trup se desface foarte ușor când se găsește o cât de mică pricina, pentru că nu a fost legată cu simțirea Duhului. Dar în sufletul ce stă sub înrâurirea lui Dumnezeu, chiar dacă s-ar întâmpla să se producă vreo supărare, totuși legătura dragostei nu se desface dintr-însul. Căci aprinzându-se pe sine însuși din nou de focul dragostei lui Dumnezeu, îndată revine la starea cea bună și cu multă bucurie primește dragostea aproapei lui, chiar dacă a fost ocarât sau păgubit mult de către acela, pentru că acest suflet topește în dulceața lui Dumnezeu amărăciunea iscată de gâlceavă. (Sf. Diadoh al Foticei)

- Dragostea este un adânc al iluminării. (Sf. Ioan Scăraru)

- Dacă îți vei aduce întotdeauna aminte că Dumnezeu este văzătorul tuturor celor ce faci cu sufletul și trupul, atunci nu vei greși în nici un lucru. (Avva Evagrie)

- E necesar să ai frică de Dumnezeu, dar una de aşa fel încât să nu striveşti nădejdea; e necesar să nutrim în suflet nădejdea, dar una de aşa fel încât să nu excludem frica de Dumnezeu. (Sf. Ioan Gură de Aur)

- Nu te forță să pătrunzi în taina judecăților lui Dumnezeu. Nici sfintii n-au îndrăznit să facă așa ceva. (Sf. Vasile cel Mare)

- Nu este număr care să-L poată exprima cu toată plinătatea pe Dumnezeu, aşadar, e cu neputință să-L pătrundem în întregime. (Sf. Ioan Gură de Aur)

- Este foarte primejdios să vorbești despre Dumnezeu ceea ce îți vine în minte, oricât de adevărată ți s-ar înfățișa cele vorbite. (Sf. Ioan Scăraru)

- De vom iubi pe Dumnezeu cu adevărat, vom lepăda patimile prin însăși această iubire. (Sf. Maxim Mărturisitorul)

- Să nu ne plângem asupra Dreptei Judecăți Dumnezeiești. Noi suntem inculți ca să ne dăm părerea asupra negrăitelor Judecăți Dumnezeiești. (Sf. Vasile cel Mare)

- Tot binele se află în Dumnezeu, așa că fără El, în afara de El nu este bine. (Sf. Ioan Gură de Aur)

- Dumnezeu ne trimite darurile Sale pline de îndurare cu mai mare bucurie decât bucuria cu care le primim noi. (Sf. Grigorie Teologul)

- Dumnezeu rabdă atât de îndelung, dar, cu toate acestea, tu tot nu te îndrepți. (Fericitul Augustin)

- Cel care iubește cu adevărat are mereu înaintea ochilor minții chipul celui îndrăgit și cu atâta plăcere îl privește înlăuntrul gândului său, încât și noaptea în vis nu-și poate stăpâni elanul care-l atrage spre cel dorit. Rânindu-se cu această dragoste, cineva spunea următoarele cuvinte: „*Eu dorm, dar inima mea veghează*”. (Sf. Ioan Scăraru)

- Caută ceea ce e dumnezeiesc, iar ceea ce e omenesc va urma foarte ușor. (Sf. Ioan Gură de Aur)

- De această beție duhovnicească au fost beți apostolii și martirii, cei dintâi străbătând toată lumea întru osteneală și osârdie, ceilalți vârsându-și sângele ca pe o apă din mădularele tăiate și suferind chinurile cele mari fără să slăbească cu sufletul. (Sf. Ioan Scăraru)

- Pronia lui Dumnezeu e mai evidentă decât soarele și raza lui, și în fiecare timp, și în fiecare loc, și în pustie, și în lumea locuită, și în cea nelocuită, și pe pământ, și pe mare, și oriunde ai merge, vei vedea aducerii-aminte limpezi și suficiente, vechi și noi ale acestei Pronii. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

- Iubirea este, după calitatea ei, asemănare cu Dumnezeu pe căt e cu putință muritorilor; după lucrarea ei, e o betie a sufletului; după efectul ei, este izvor de credință, abis al îndelungii răbdări, ocean al smereniei. (*Sf. Ioan Scăraru*)

- Orice nădejde care jignește nădejdea în Providență lui Dumnezeu este o nelegiuire. (*Sf. Nil Sinaitul*)

- Dacă Dumnezeu își amână pedeapsa, atunci tu nu-ți amâna întoarcerea la El. (*Fericitul Augustin*)

- Dumnezeu întotdeauna e aproape de om, dar omul nu e întotdeauna aproape de Dumnezeu. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

- Crede că tot ce se întâmplă cu noi până în cele mai mici lucruri se petrece potrivit Proniei lui Dumnezeu și atunci vei suporta fără tulburare tot ce vine asupra ta. (*Avva Dorotei*)

- Fericit este cel ce are o aşa dragoste de Dumnezeu, precum are cel îndrăgostit de iubita sa. (*Sf. Ioan Scăraru*)

- Dumnezeu este centrul nostru și în afară de El noi suntem tot atât de puțin liniștiți ca peștele în afară de apă și ca un mădular scrântit de la locul lui. (*Fericitul Augustin*)

- Cuvântul adevărat despre Dumnezeu este numai cuvântul lui Dumnezeu. (*Sf. Ioan Scăraru*)

- Toți avem nevoie de milă, dar nu toți suntem vrednici de milă. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

- Să te dedai nu atât spre cercetări adânci despre Dumnezeu, cât să te silești să mergi pe urmele Lui. (*Sf. Grigorie Teologul*)

- Din întreaga Scriptură văd că ceea ce cere Dumnezeu de la om este adunat în următoarele: să se smerească înaintea aproapei lui, să-și lepede dorințele lui păcătoase, să-L roage neîncetat pe Dumnezeu să-l miluiască și El să-i dea o mâna de ajutor. (*Sf. Simeon Noul Teolog*)

- Nimic nu este aşa plăcut lui Dumnezeu ca mulțumirea. (*Sf. Ioan Gura de Aur*)

- Dacă iubește cineva pe Dumnezeu, acela se grăbește să facă plăcute Lui. (*Sf. Maxim Mărturisitorul*)

- „*Dumnezeu este iubire*”, iar acela care încearcă să-L definească este un orb care încearcă să măsoare nisipul de pe fundul mării. (*Sf. Ioan Scăraru*)

- Iubirea care are pe Dumnezeu de cauză este ca un izvor țășnitor, care nu-și întrerupe niciodată curgerea. Căci Însuși El este izvorul iubirii și materia care o alimentează nu se sfărșește niciodată. Niciodată nu-i lipsește celui ce s-a învrednicit de materia care-l poartă spre pomenirea lui Dumnezeu, încât și în somn stă de vorbă cu Dumnezeu. (*Sf. Isaac Sirul*)

- Laudă-L pe Dumnezeu și vei primi singur laudă de la El. Când omul își mărginește slujirea sa către Dumnezeu, atunci și Dumnezeu își mărginește binefacerile Sale. (*Fericitul Augustin*)

- Dragostea este o dispoziție bună și afectuoasă a sufletului, datorită căreia el nu cinstește nici unul dintre lucruri mai mult decât cunoștința lui Dumnezeu. Dar este cu neputință să ajungă la deprinderea dragostei cel ce e împătimit de ceva din cele pământești. (*Sf. Maxim Mărturisitorul*)

- Dumnezeu nu-i lasă pe oameni pentru totdeauna în nenorociri, ca să nu slăbească, nici în fericire, ca să nu se facă negrijulii, ci prin felurite mijloace le rânduiește mântuirea lor. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

- Duhul nostru e din Dumnezeu și numai în Dumnezeu își poate găsi liniștea și fericirea: sufletul dă viață trupului, iar Dumnezeu – sufletului. Ca urmare, trăiește într-adevăr numai acel suflet în care locuiește Dumnezeu în chip duhovnicesc potrivit darului. După cum trupul, despărțindu-se de suflet, moare, tot astfel sufletul moare dacă nu este în legătură cu Dumnezeu. (*Fericitul Augustin*)

- E primejdios să înnoți îmbrăcat cu toate hainele, e primejdios să te atingi de teologie, când ai vreo patimă oarecare. (*Sf. Ioan Scăraru*)

• Dumnezeu toate le umple și există în toate. (Sf. Ioan Damaschin)

Respect pentru oameni și cărți

• Cel ce a dobândit dragostea a dobândit pe Dumnezeu Însuși, întrucât, „Dumnezeu iubire este”. (Sf. Maxim Mărturisitorul)

• Dragostea e născută din nepătimire; nepătimirea – din nădejdea în Dumnezeu, nădejdea – din răbdare și îndelungă răbdare, iar pe acestea le naște înfrânaarea cea atotcuprinzătoare. Înfrânaarea, la rândul ei, e născută din frica de Dumnezeu și, în sfârșit, frica – din credință în Domnul. (Sf. Maxim Mărturisitorul)

• Fără nici o îndoială, Dumnezeu rânduiește faptele noastre mai bine decât le-am schița noi însine. (Sf. Vasile cel Mare)

• Ceea ce e folositor pentru noi, aceea vrea Dumnezeu; ceea ce vrea Dumnezeu, aceea e folositor pentru noi. (Sf. Ioan Gură de Aur)

• Judecările lui Dumnezeu sunt deosebite de judecările oamenilor. Dacă milostivul și îmbelșugatul în dragoste Dumnezeu ar pedepsi pe loc orice jignire adusă Măreției Sale Divine, atunci demult ar fi murit întreg neamul omenesc. (Fericitul Augustin)

• Trebuie să-I mulțumim lui Dumnezeu când El ne dă bunurile Sale și să nu ne pierdem răbdarea când El nu-și revarsă îndurarea Sa prin ele. (Sf. Vasile cel Mare)

• Orice s-ar întâmpla cu tine, primește ca pe un bine, știind că fără Dumnezeu nu se întâmplă nimic. (Sf. Simeon Noul Teolog)

• Pe Acela care este pretutindeni caută-L pretutindeni și, lăsând toate, caută-L numai pe El și negreșit îl vei afla. (Sf. Tihon de Zadonsk)

• Dumnezeu pedește trupul pentru păcatele sufletului, pentru ca să înțeleptească sufletul. (Sf. Ignatie Briancianinov)

• E mai ușor să torni apa mării într-un vas decât să cuprinzi cu mintea ta toată înțelepciunea lui Dumnezeu. (Sf. Inokentie de Kamceatka)

• Dumnezeu e foc care încalzește și aprinde inima și străfundurile trupului nostru. De aceea, când simțim răceală în inimi, aceea este de la diavol, pentru că diavolul este rece. Atunci trebuie să chemăm numele Domnului, Care va veni și va încalzi inimile

noastre cu o dragoste pură nu numai față de El, ci și față de aproapele, iar răceala urâtorului de bine va dispărea din fața căldurii Lui. (Sf. Serafim de Sarov)

• Nici pasărea cea mai mică nu este uitată de către Tatăl cereșc. (Sf. Tihon de Zadonsk)

• Vremea necazurilor este o vreme specială, când Dumnezeu își aduce aminte de noi; timpul durerilor e vremea când Dumnezeu zidește sufletele noastre. (Sf. Ignatie Briancianinov)

• Despre lucrurile lui Dumnezeu nu se cuvine să vorbim după ce ne-am umplut stomacul, deoarece cu pântecele plin nu se pot vedea tainele lui Dumnezeu. (Sf. Serafim de Sarov)

• Cine, nădăduind la mila lui Dumnezeu, nu încetează de a păcătui, trebuie să se păzească, pentru ca să nu simtă asupra sa judecata Lui cea dreaptă. (Sf. Tihon de Zadonsk)

• Domnul este milostiv; sufletul meu știe aceasta, dar nu poate să descrie. El este foarte blând și smerit, și atunci când sufletul îl vede, se preschimbă în întregime în iubire de Dumnezeu și aproapele și se face el însuși blând și smerit. Dacă omul pierde harul, atunci va plângă ca Adam la izgonirea din rai. (Sf. Siluan Athonitul)

• Cel ce e mare în bunătatea Sa, este egal de mare și în dreapta Sa judecată. (Sf. Tihon de Zadonsk)

• Dumnezeu este foc care încalzește și înflăcărează inima. Acolo unde există Dumnezeu, nu există răutate. Cele ce provin de la Dumnezeu sunt de folos și-l conduc pe om la smerenie. (Sf. Serafim de Sarov)

• Și cel îndelung răbdător are măsură în răbdare. Cu un ochi privește spre milostivirea lui Dumnezeu, iar cu celălalt – dreptatea Lui. (Sf. Tihon de Zadonsk)

• Când un părinte iubitor îl vede pe fiul său în necumințenie, îl pedește. Iarăși, când vede că s-a împuținat la suflet și că să-vârșește cu trudă pedeapsa, atunci îl mângâie. Așa se poartă cu noi și Bunul Dumnezeu, părintele nostru. Folosește totul pentru mantuirea noastră, atât mângâierea, cât și pedeapsa, în marea Lui iubire de oameni. (Sf. Serafim de Sarov)

• Când trăiești cu Dumnezeu, găsești fericirea și în nenorocire. (Sf. Tihon de Zadonsk)
Respect pentru oameni și cărți

• Despre trei lucruri nu te grăbi să vorbești: despre Dumnezeu, până ce nu-ți întărești credința în El; despre păcatul altuia, până ce nu-l cunoști pe al tău; și despre ziua de mâine, până ce nu se luminează de ziua. (Sf. Nicolae Velimirovici)

• Oamenii L-au condamnat pe Dumnezeu la moarte, Dumnezeu însă, prin Învierea Lui, îi „condamnă” pe oameni la nemurire. În locul loviturilor pe care I le-au dat oamenii, El îi îmbrățișează; în locul ocărilor, El le împărtășește binecuvântări; în locul morții, El le dă nemurirea. Nicicând oamenii n-au arătat ură față de Dumnezeu ca atunci când L-au răstignit, și niciodată Dumnezeu n-a arătat iubire față de oameni ca atunci când a înviat. Oamenii au vrut să-L facă pe Dumnezeu muritor, El însă, prin Învierea Lui, i-a făcut pe oameni nemuritori. (Sf. Iustin Popovici)

• Tatăl fiului risipitor închipuie pe Însuși Dumnezeu. Această pildă este ceea ce ne-a descoperit Domnul Iisus Hristos despre Tatăl Său; ea înfățișează nemăsurata, nemărginita milostivire a lui Dumnezeu față de păcătoșii care se pocăiesc. Domnul a spus că „în Împărația Cerurilor va fi bucurie mare chiar și pentru un singur păcătos care se pocăiește” (Lc. 15, 7) – la Dumnezeu este bucuria care a fost la tatăl fiului risipitor. El primește pe orice păcătos care se pocăiește, care a părăsit calea pierzării, calea cea largă și bătută, despre care a zis: „Largă este ușa și lată este calea ce duce în pierzare” (Mt. 7, 13). (Sf. Luca al Crimeei)

Raporturile omului cu Dumnezeu

• Pământul nu produce nimic fără ploaie și fără pământ ploaia este nefolositoare, tot aşa și Harul lui Dumnezeu nu lucrează fără conlucrarea omului însuși, nici voia omului – fără conlucrarea Harului. (Sf. Ioan Gură de Aur)

• După cum corăbierii cârmuiesc corabia cu grija, ca să n-o izbească de vreo stâncă căzută sau nevăzută, aşa și cei ce se silesc spre viața duhovnicească trebuie să cerceteze cu frică ce trebuie să facă și ce să nu facă. De asemenea, să credă că legile lui Dumnezeu le sunt de folos, tăind de la suflet toate gândurile păcătoase. (Sf. Antonie cel Mare)

• Cum să nu-L iubim pe Domnul?! Cu El trăim, cu El respirem, cu El ne mișcăm. (Sf. Maxim Mărturisitorul)

• Nu putem face nici un pas spre desăvârșire fără ajutorul lui Dumnezeu. Dacă vom crede că vom putea câștiga vreo virtute prin propriile puteri, vom fi doborâți în scurt timp. (Sf. Ioan Casian)

• Nu este cu puțină ca cineva să se îndulcească de amândouă slave, adică de cea cerească și de cea pământească, căci, lipsindu-se de una, negreșit va câștiga pe cealaltă! (Sf. Vasile cel Mare)

• Slavă lui Dumnezeu pentru toate! Nu voi înceta să spun aceste cuvinte totdeauna și în orice întâmplare din viața mea. (Sf. Ioan Gură de Aur)

• Apropiindu-se cineva de Domnul, se cuvine mai înainte de toate să se silească către bine, chiar dacă inima sa nu vrea acest lucru, și să aștepte totdeauna cu neclintită credință mila Lui; să se silească a iubi, chiar dacă nu are dragoste; să se silească a fi bland, chiar de nu are blândețe; să se silească a fi disprețuit, iar când este disprețuit, să îndure cu îndelungă-răbdare; să se silească spre rugăciune, chiar dacă este lipsit de rugăciune duhovnicească. Deci, văzând Dumnezeu pe unul ca acesta că aşa se luptă și cu sila, împotriva voii inimii sale, vine către Domnul, îi va da lui adevărata rugăciune a Duhului, adevărata Dragoste, blândețe, milosârdiile îndurărilor și adevărata bunătate – într-un cuvânt, îl va umple de roadele Duhului. (Sf. Macarie Egipteanul)

• Când omul se află în lenevire, se teme de ceasul morții, când însă ieșe în întâmpinarea lui Dumnezeu, omul se teme de apropierea judecății. Când omul este foarte înaintat în dragoste, aceste două temeri pier. Cum se face aceasta? Cel ce a ajuns la dragostea de Dumnezeu, nu vrea să rămână aici. (*Sf. Isaac Sirul*)

• Slava lui Dumnezeu este omul viu, iar viața omului este vedearea lui Dumnezeu. (*Sf. Irineu de Lyon*)

• Să ne fie prezentă frica de Dumnezeu și atunci nimic nu ne va încrucișa – nici săracia, nici boala, nici captivitatea, nici robia, nici orice alt necaz. Fie-ți teamă de Dumnezeu nu ca de un chinuitor, ci teme-te de El din dragoste. (*Sf. Atanasie cel Mare*)

• Cea mai mare boală a sufletului și pierzarea lui este să nu cunoască pe Dumnezeu, care a făcut toate pentru om și i-a dăruit lui mintea și cuvântul prin care, zburând sus, omul se unește cu Dumnezeu, înțelegând și preamarind pe Dumnezeu. (*Sf. Antonie cel Mare*)

• Noi îl numim pe Dumnezeu Tată, dar El ne răspunde: „*Dacă tu ai fi fiul Meu, ar trebui și viața ta să fie încununată de însușirile bune ale Mele, astfel, nu recunosc în tine icoana Mea, căci faptele tale arată deslușit cine ești*”. (*Sf. Grigorie de Nyssa*)

• Dacă îl vom contempla mereu pe Dumnezeu cu mintea, dacă ne vom aminti mereu de El, atunci totul ni se va părea ușor. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

• În privința omului, acesta se cuvenea ca întâi să fie creat; creat, trebuie să crească; crescut fiind, trebuie să devină adult; adult, să se înmulțească; înmulțindu-se, să se întărească; întărit, să fie slăvit și slăvit să vadă pe Dumnezeul său. (*Sf. Irineu de Lyon*)

• Pentru Dumnezeu este importantă și scumpă doar persoana ta. Unirea cu El constituie o binecuvântare pentru noi, nu pentru El [...]. Dumnezeu nu are nevoie de neprihăirea omenească. Toate manifestările de cinstire adevărată a lui Dumnezeu îi sunt de folos omului, iar nu lui Dumnezeu. (*Fericitul Augustin*)

• Nu te bizui pe puterile tale și atunci ajutorul lui Dumnezeu va fi mereu prezent cu tine. (*Avva Isaia*)

• Inima mâniaoasă nu se umple de tainele lui Dumnezeu. (*Sf. Isaac Sirul*)

• Dintre păsările cerului cea mai mare este vulturul, dintre fiarele pământului – leul, iar dintre fiii oamenilor – cel ce se teme de Dumnezeu. (*Sf. Efrem Sirul*)

• Precum ceară se topește de foc, astfel se topește gândul necurat de frica lui Dumnezeu. (*Avva Talasie*)

• Noi îl recunoaștem pe Dumnezeu ca existând pretutindeni [...]. Bucuria este trăsătura principală a Bisericii. (*Sf. Clement Alexandrinul*)

• Să-L ai pe Dumnezeu de prieten și vei fi cel mai bogat om dintre toți. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

• Este imposibil să fii viu fără viață. Iar existența vieții provine din împărtășirea de Dumnezeu. Însă a te împărtăși de Dumnezeu înseamnă a-L cunoaște și a te bucura de bunătatea Lui. (*Sf. Irineu de Lyon*)

• Împlinirea cu strictețe a poruncilor Domnului ne descoperă neputințele noastre. (*Sf. Simeon Noul Teolog*)

• Neliniștit este sufletul nostru până nu se întoarce iarăși la tine, Doamne. (*Fericitul Augustin*)

• Când Dumnezeu nu ne întărește, orice om cade; nu putem sta fără ajutorul lui Dumnezeu. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)

• Cel ce se teme de Domnul, toate le face după Dumnezeu! (*Avva Evagrie*)

• Așa cum o candelă aşezată într-o odaie întunecoașă o luminează, tot astfel și frica lui Dumnezeu, când se sălășluiește în inima omului, o luminează și o învață toate virtuțile și poruncile lui Dumnezeu. (*Avva Iacob*)

• Dacă te rușinezi de păcătoșii ce sunt asemenea tie, ca să nu te vadă păcatuind, cu atât mai mult trebuie să te îngrijorezi de Dumnezeu, Care vede în chip desăvârșit tainele ascunse ale inimii tale. (*Avva Isaia*)

• Dumnezeu nu se ostenește în locul nostru, El numai ne ajută. Darul ce ni se dă de la Dumnezeu nu nimicește greutățile, ci ne ajută să le biruim. (*Sf. Ioan Gură de Aur*)